

Verslag bewonerscommissieavond

Thema: asbest

Plaats: Voorzieningshart “t Hert” (hoek Willemsweg/Thijmstraat)

Datum: maandag 18 april 2011

Aanwezig: 12 personen

Commissies: BHPP (Heseveld), Delsenhof, Stroeten en een huurder uit Zwanenveld.

Spreeker: dhr Jan van Willigenburg van BME Asbestconsult BV uit Vianen

Presentatie

Asbest is een mineraal met een bijzondere kristalvorm. Het bestaat uit een microscopisch kleine, naaldvormige vezelstructuur. Het heeft enkele bijzondere eigenschappen: het is hittebestendig, elektrisch isolerend, chemisch resistent, trek- en slijtvast, en waterafstotend. De vezels zijn zó licht dat ze uren kunnen rondzweven binnen een gebouw voordat ze op de vloer landen. Daarom moeten ze zo goed mogelijk worden afgezogen uit gebouwen. Die vezels worden gemengd met andere materialen, zodat je het bijna nooit in z'n pure vorm aantreft. Het was een goedkoop materiaal, maar door de hoge verwijderingskosten is het zeer duur geworden. Asbest kan alleen vernietigd worden door middel van plasma (hittestraal van 2.000 – 2.500⁰ C) en fluor waterstof. Dit kost ongeveer € 1.500 p r ton.

Er zijn drie soorten asbest: witte asbest (chrysotiel), blauwe asbest (crocidoliet) en bruine asbest (amosiet). Witte asbest komt het meest voor in Nederland (80%), blauwe asbest (15%) en bruine asbest (5%). Witte asbest is het minst gevaarlijk van de drie vanwege de iets grovere spiraalvormige structuur, maar de beide andere soorten zijn veel gevaarlijker vanwege de zeer fijne en scherpe naaldjes.

Asbestvezels gaan in de kleine longblaasjes zitten en verlaten het lichaam nooit meer. Door de vezels ontstaat littekenweefsel in de longblaasjes. Na verloop van tijd (ongeveer 30 – 40 jaar) kan dat littekenweefsel omslaan naar asbestkanker (ook wel mesotheliom of borstvlieskanker genoemd). Mesotheliom kan pas heel laat worden opgespoord en is nagenoeg ongeneesbaar. Is het eenmaal vastgesteld dan heb je nog één jaar tot anderhalf jaar te leven.

Vooraf in industriegebieden en tunnels zweefden 20 – 30 jaar geleden ongeveer 500 – 1.000 vezels per m³ in de lucht. Nu zijn dat hoogstens 100 – 250 vezels per m³. Dit zijn lage concentraties.

Witte asbest heeft een gevaarsfactor van 0,1 of 1. Die vezels komen nauwelijks in de longblaasjes. Bruine en blauwe asbestvezels hebben een gevaarsfactor van 10, omdat ze makkelijker in de longblaasjes terecht kunnen komen.

Asbest is aanwezig in meer dan 3.500 verschillende producten. Het is toegepast in bijna ieder gebouw tussen 1960 en 1994. Asbest golfplaten op daken hebben aan de onderkant altijd een wafelstructuur. Aan de bovenkant hebben ze een gladde kant. Maar platen zonder asbest hebben óók een wafelstructuur aan de onderkant. Daarom

moeten asbestvrije platen ook ingepakt worden voor de vuilstort. Je ziet immers geen verschil tussen beide soorten platen. Het bedrijf Eterniet heeft indertijd geweigerd een kleurstof toe te voegen aan de nieuwe platen om een duidelijk verschil aan te geven tussen beide soorten golfplaten. Begin jaren '80 is Eterniet in Nederland gestopt met de productie van asbesthoudende golfplaten, maar in België en Frankrijk zijn ze nog tot midden jaren '90 doorgedaan met de productie hiervan.

Bruine asbest (amosiet) werd veel gebruikt in de plafondbeplating van garages en bergingen. Deze asbestsoort is, zoals al eerder opgemerkt, veel gevaarlijker dan witte asbest dat het meest voorkomt.

Asbestverdacht is niet hetzelfde als asbesthoudend. Alleen via laboratoriumonderzoek kome je erachter of het echt asbest is.

Aannemers die werken aan woningen van vóór 1994 moeten zich altijd afvragen of er geen asbest in zit. Meestal vragen ze dat niet aan de opdrachtgever. De opdrachtgever moet een risico-overzicht verstrekken over asbest.

Er zijn in Nederland in totaal maar twee asbestpolitie mensen. Daardoor kan er helaas slechts minimaal gecontroleerd worden op de uitvoering van werkzaamheden door aannemers.

[\[Hierna ergens de verwijzing naar huis met daarin de plaatsen waar asbest kan voorkomen?\]](#)

Vragen en discussie

1. Wat is de houdbaarheid van asbest golfplaten?

Na 20 – 30 jaar verweren de asbest golfplaten. Eerst was het hechtgebonden, maar door verwerking verdwijnt de bescherm laag en laten de vezels los. Die vezels komen in de dakgoten of in de strook grond onder de dakrand terecht.

WAARSCHUWING: Je mag zulke dakgoten NOOIT zelf schoonmaken !!! Ook moet je oppassen met de grond onder de dakrand, want die is zwaar vervuild met asbestvezels !!!

2. Helpt het als je de oudere asbest golfplaten om de 10 jaar schildert?

Nee, golfplaten van oudere datum bevatten asbest en zijn verweerd. Die moet je dus verwijderen. Nieuwe golfplaten bevatten geen asbest meer.

3. Is het risico voor kinderen en ouderen gelijk?

Kinderen zijn niet gevoeliger voor asbest dan ouderen, maar de risico's zijn voor hen wel groter. Dat komt omdat een kind na 30 – 40 jaar een kans loopt eerder te sterven aan de gevolgen van de asbestvezels. Een oudere van 60 jaar zal ergens anders aan overlijden voordat hij na 30 jaar kans zou lopen aan de gevolgen van asbestvezels te overlijden.

4. Hoe worden asbestvezels verwijderd?

Als die op een glad oppervlak liggen, dan worden ze met behulp van vocht en een grote stofzuiger weggezogen. Een betonvloer kan niet worden afgezogen en moet afgedekt worden met een speciale laag. Een houten oppervlak kan ook niet worden afgezogen, omdat het oppervlak te ruw is. De zeer fijne vezels gaan in het ruwe oppervlak zitten.

5. Hoe kom je erachter of er asbesthoudend materiaal in je woning zit?

Eerst laat je onderzoeken of er asbest is. Vervolgens bekijk je wat je ermee doet.

6. Wie betaalt het onderzoek?

Woningcorporaties zijn niet wettelijk verplicht om bewoners te informeren, en bewoners kunnen Portaal ook niet verplichten hier een onderzoek naar te laten doen. Dhr van Willigenburg is van mening dat de woningcorporatie dit onderzoek hoort te betalen, want die heeft een zorgplicht jegens de huurders. Een individuele bestuurder van Portaal kan vanwege deze zorgplicht aansprakelijk worden gesteld als de corporatie niet wil meewerken.

Een bewonerscommissie kan ook de huurdersvereniging (HvPN) aansporen om Portaal in beweging te krijgen. Portaal blijft verantwoordelijk voor alles rond asbest en hoort toezicht te houden op het werk van de aannemer.

7. Komt asbest voor op plekken waar bewoners snel schade kunnen aanrichten?

Ja en nee. Dat is moeilijk te zeggen, want asbest komt op zeer veel plaatsen voor. Er is altijd onderzoek nodig om dit vast te stellen.

8. Waar kun je vermoedens rondom asbest melden?

Het ministerie van VROM heeft een centraal meldpunt voor asbestvragen en – klachten. Remy Poppe en Jan Marijnissen (beide SP) maken zich hier ook hard voor.

Adviezen van dhr Van Willigenburg:

- laat Portaal in elk type woning een onderzoek uitvoeren. Dus niet alle woningen onderzoeken, maar steekproeven per woningtype;
- streef naar een asbestveilige omgeving. Dat is niet hetzelfde als een asbestvrije omgeving, want dat is onbetaalbaar. Een asbestveilige omgeving kun je bereiken door: a. een asbestbeleidsplan voor alle vestigingen van Portaal; en b. asbestbeheersplannen per complex, volgens NEN 2991;
- volg het streven van de staatssecretaris dat in 2024 alle asbesthoudende daken zijn verwijderd. Dit kost ongeveer € 30 per m²;
- verwijderen van alle asbest hoeft niet echt bij te verkopen woningen, want dat is onbetaalbaar. Maar Portaal moet wel een inventarisatierapport voor de koper laten opstellen met betrekking tot asbest.

Nuttige links:

Landelijk Meldpunt Asbest (Senternovem – Ministerie van Infrastructuur en Milieu)
URL: <http://www.senternovem.nl/meldasbest/>

Rijksoverheid - asbest

URL: http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asbest?ns_campaign=Thema-Milieu-ruimte-en-water&ro_adgrp=Asbest&ns_mchannel=sea&ns_source=google&ns_linkname=%2Basbest&ns_fee=0.00